

herunder aktie-, anparts- og andelsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner og statslige myndigheder, jf. straffelovens § 26, stk. 1. Endvidere omfatter sådanne bestemmelser enkeltmandsvirksomheder, for så vidt disse navnlig under hensyn til deres størrelse og organisation kan sidestilles med de førnævnte selskaber, jf. straffelovens § 26, stk. 2.

Strafansvar for en juridisk person forudsætter, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer eller den juridiske person som sådan, jf. straffelovens § 27, stk. 1. Endvidere kan statslige myndigheder og kommuner alene straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private, jf. straffelovens § 27, stk. 2.

For at kunne pålægge juridiske personer strafansvar kræves også, at denne særlige ansvarsform har hjemmel i lovgivningen på de enkelte områder, hvor ansvaret skal gælde, jf. straffelovens § 25. Strafansvar for juridiske personer findes i et meget stort antal særlove.

Derimod findes der i straffeloven ingen bestemmelser, der giver mulighed for at straffe juridiske personer for overtrædelser af straffeloven. Baggrunden herfor er bl.a., at flertallet af straffebestemmelserne i straffeloven sigter på at beskrive enkeltpersoners skadegørende eller farlige eller på anden måde forkastelige handlinger. De begås i henhold til individuelle beslutninger, eventuelt efter aftale mellem flere, og uden nogen sammenhæng med, om den eller de pågældende står i et ansættelsesforhold til nogen, jf. i det hele Straffelovrådets betænkning nr. 1289/1995 om juridiske personers bødeansvar, s. 54-55.

Endvidere er det for langt de fleste straffelovsbestemmelser en betingelse for strafansvar, at der er handlet med forsæt, jf. straffelovens § 19. Den juridiske person, f.eks. et aktieselskab, kan ikke have forsæt i strafferetlig forstand. Det kan kun fysiske personer, herunder ledere eller ansatte hos den juridiske person, en fysisk persons forsæt skaber ikke i strafferetlig forstand forsæt hos den juridiske person.

Straffelovrådet har i den nævnte betænkning frarådet, at en generel bestemmelse om strafansvar for juridiske personer kommer til at omfatte overtrædelser af straffeloven. Hvis der skal indføres strafansvar for juridiske personer med hensyn til straffelovsovertrædelser, må man efter Straffelovrådets opfattelse undgå at bygge på den konstruktion eller fiktion, at forsæt hos en ved den juridiske person ansat enkeltperson skaber forsæt hos den juridiske person. Det må klart

lægges til grund, at der er tale om et strafansvar for den juridiske person uden den skyldform, som loven kræver.

Efter Straffelovrådets opfattelse må det være en forudsætning for et sådant ansvar, at en eller flere enkeltpersoner inden for virksomheden beviseligt har overtrådt den pågældende straffelovsbestemmelse med forsæt, jf. betænkning nr. 1289/1995, s. 55-56. I det omfang, den juridiske person skal kunne ifalde strafansvar for forsøg, må forsøgsstraf forudsætte, at en enkeltperson inden for den juridiske person har handlet med det til forsøgsstraf fornødne forsæt, jf. betænkningen, s. 86-87, hvor også spørgsmålet om betydningen af straffelovens § 21, stk. 3, i forbindelse med selskabsansvar for forsøg er behandlet.

5.5. Justitsministeriets overvejelser

5.5.1. Hvidvaskning.

5.5.1.1. Som nævnt i pkt. 5.1, indeholder artikel 2 i anden protokol til EU-svigskonventionen en forpligtelse til at kunne straffe hæleri (*hvidvaskning*) med hensyn til udbyttet fra EU-svig, i hvert fald i grove tilfælde, jf. artikel 1 i EU-svigskonventionen, og fra aktiv og passiv bestikkelse, jf. artikel 2 og 3 i første protokol til EU-svigskonventionen. Henvisningen til artikel 2 og 3 i første protokol til EU-svigskonventionen indebærer, at forpligtelsen til at kriminalisere hvidvaskning af udbytte fra bestikkelse er begrænset til tilfælde, hvor bestikkelsehandlingen har skadet eller kunnet skade De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser.

Artikel 18 i samme protokol giver som nævnt mulighed for at tage et tidsbegrænset forbehold om kun at gøre hvidvaskning med hensyn til udbyttet fra aktiv og passiv bestikkelse strafbart i grove tilfælde af aktiv og passiv bestikkelse.

Artikel 7 i OECD-bestikkelseskonventionen forpligter til at sørge for, at nationale bestemmelser om hvidvaskning også kommer til at omfatte bestikkelse af udenlandske tjenestemænd uden hensyn til, hvor bestikkelsen blev begået, i det omfang bestikkelse af egne tjenestemænd indgår som en førforbrydelse i nationale bestemmelser om hvidvaskning, jf. pkt. 4.3.

Artikel 7 i OECD-bestikkelseskonventionen forpligter på visse punkter til kriminalisering af hvidvaskning af udbytte fra bestikkelse i videre omfang end artikel 2 i anden protokol til EU-svigskonventionen. Artikel 7 omfatter således f.eks. også tilfælde, hvor bestikkelsehandlingen ikke har indvirket eller kunnet indvirke på De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser. OECD-konventionen omfatter